

N:o 18.

Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.**
Expedition: Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård.

Stockholm den 15 November 1888.

Pris: Helt år 5 kr., Lösnr 25 öre.
Bilagan I: 75 öre, II: 50 öre.

Årg. 8.

Gina Oselio.

Den 10:de december år 1879 debuterade på vår kgl. opera en ung norsk sångerska, som då för första gången beträdde scenen, i Donizettis »Leonora», hvars titelrol hon utförde. Den unga sångerskan, Ingeborg Ås, hade dess förrinnan i några år idkat sångstudier för vår utmärkta operaartist fru Fredrika Stenhammar, och redan hennes första sceniska uppträdande ingaf goda förhoppningar om en mindre vanlig framgång på konstnärnsbanan. Med en präktig röst förenade sig här omisskänliga dramatiska anlag, en intelligens och energi, som lofvade det bästa för framtiden och hänvisade henne till en större konstnärlig verksamhet, än hvad här kunde erbjudas henne. Lärarinnans sista ord till eleven säges också ha varit dessa: »Tänk aldrig på att lefva här uppe i våra inskränkta förhållanden! Res ut, ty det är min öfvertygelse att du skall bli verldsberömd!»

På sångerskans debut följde ett års engagement härstädes, hvar under hon gjorde vackra framsteg och förvärfvade sig mycken sympati hos publiken, som nog ännu har i minne hennes Simone i »Jean från Nivelle», Zinka i »Karpalthernas ros», Bergadrottningen i »Den bergtagna», Amneris i »Aida», »Azucena i »Trubaduren», Ortrud i »Lohengrin». Den unga konstnärinnans håg drog henne

emellertid snart ut i den stora konstverlden; hon följde sin lärarinnas råd och styrde nu kosan till Paris samtidigt med den unga svenska sångerskan fröken Gina Sommelius, som också försökt sig vid vår opera. Fru Marchesi öfvertog här utvecklingen af de nordiska sångerskornas utbildning, och om hösten 1882 hade de avslutat sina studier i Paris och erhöilo straxt derefter engagement i Italien. I början af 1883 kunde vi i denna tidning omtala att fröken Ås med lysande framgång — den 8 jan. — debuterat i Padua såsom Azucena i »Il Trovatore». Ett bref

om denna debut karakteriserar denna och henne sjelf så väl, att vi ej kunna underlåta att anföra derur följande: »Född bland fjordarnes is» — heter det — »har dock den unga konstnärinnan i sina ådror 'Le feu sacré'. På debutaftonen var hon synbart besvärad och gaf ej allt hvad hon egde, men ni skulle på repetitionen sett henne hängifva sig åt passionens alla våldsamheter, med otålighet eggande koristernas allt för utpreglade tröghet, rycka upp dem såsom en sannskyldig, energisk scenisk instruktör. — Med ett ord en fullkomligt sydländsk natur,

fysiologi och latitud till trots. — Konstatera denna förmåga af sann artistisk sentiment, så torde vi ha gifvit henne de amplaste loford, som kunna egnas henne i konstens hemland. Väl var det första gången i Italien hon gick i elden, men det oaktadt har denna sällspordt intelligenta unga qvinna presterat en fullkomligt individuel tolkning af rollen. Hon var icke någon af de vanliga 'chokoladfigur-Azucenor-na'; nej hon hade släppt till något af egen fatatur, en anstrykning af poesi, en doft af ideal». Gina Oselio — det konstnärnsnamn hvori hon nu utbytte sitt nordiska med dess för sydlänningen främmande klang — väckte nu flerstädes i Italien stor uppmärksamhet och gjorde lycka öfverallt hvar hon lät höra sig. Så i Florens, der hon samma år uppträdde som Casilda i Marchettis »Ruy Blas»,

Gina Oselio.

vidare i Venedig, Florens, Messina, Palermo, etc. Efter hennens uppträdande i sistnämnda stad skrives derifrån: »Det var en verklig konstnärsfest, en af dessa varma yttringar af sympati, hviken publiken ofrivilligt gifver när de egnas den verkliga förtjensten . . . Hennes stämman är af fullkomlig jemnhet i de tre registren.» År 1885 sjöng fröken Oselio på Apollo-teatern i Rom i »Mefistofeles», deri hon tillsammans med signora Turolla väckte stort bifall, och hon gaf der med biträde af Sgambati och andra artister af första rangen en konsert som var besökt af allt hvad Rom eger utmärkt af musici och musikälskare. Hon uppträdde der sedan äfven på Costanzi-teatern. Fröken Oselio sjöng derefter vid teatrar i Spanien och var en tid engagerad vid operan i Buda-Pest.

I februari 1886 uppträdde fröken Oselio på Italienska operan i London (Her Majestys T.) i »Trubaduren». »Daily Telegraph» yttrar då om henne: »Mlle Oselio utvecklade en betydande förmåga både i fråga om sängsätt och det dramatiska utförandet. Hon vann mycket bifall af publiken, särdeles i slutet af 3:e akten.» Sålunda äfven i London vid sidan af Italienska operans stora förmågor fyllde hon sin plats såsom en artist af första rang. Fröken Oselios gästspel i den danska hufvudstaden hafva de dagliga tidningarna så nyss skildrat för oss, att vi anse öfverflödigt att här påpeka detsamma, helst som vår korrespondent derifrån i dagens nummer berör detsamma. Om vi kasta en öfverblick på hennes sceniska verksamhet till närvarande stund, så är hennes repertoar ganska omfattande och omvexlande. Hon har sålunda på 18 teatrar utfört i allt 22 särskilda roller och utom förut nämnda operor äfven uppträdt i »Tannhäuser», »Lohengrin», »Afrikanskan», »Profeten», »Martha», »Forza del destino», »Linda di Chamounix» m. fl. Hennes omfångsrika stämman gifver henne också medel till en så mångsidig verksamhet och man kan verkligen med dr Hueffer i »Times» i detta fall kalla henne ett »vokalfenomen». Han jemförde henne, då han förliden sommar hade tillfälle att tala om henne efter hennes uppträdande i »Mefistofeles» under Victoria-jubileet i London, med den berömda sångaren Reszke i Paris, som med samma lycka sjunger baryton- och tenorpartier. Hon har nämligen med samma framgång sjungit de lägsta som de högsta partier, och i hvarje roll utöfvar röstens vackra färg, dess varma klang och rena intonation ej mindre makt öfver åhörarna än hennes väl genomtänkta och skiftningsrika dramatiska framställning.

Gina Oselio — eller såsom hon egentligen heter: Ingeborg Aas — är född i Kristiania, der hon tillbragte sin barndom. Såsom de flesta musikaliska talanger visade hon ganska tidigt

hvertåt hennes håg och begåfning syftade och hon var redan som 13-åring en dugtig pianist. Vid 16 års ålder begynte hon få en aning om att hennes verkliga kallelse var sången, icke pianot. Idén kom ej från henne själf eller hennes närmaste utan från en främmande person som i närheten af hennes hem fick höra henne sjunga. »Ni skall blifva sångerska!» yttrade han till henne en dag, då han träffade den unga flickan. »Jag sångerska?» svarade hon leende. »Nej, vet ni hvad, det är då rent omöjligt. Jag som endast törs sjunga när jag är ensam för det mina syskon påstå att min stämman är så förskräcklig att man ej kan höra på den.» Det der »förskräckliga» låg väl egentligen i den stämmans storhet och förtäflighet — och hur hon sedan kom till utbildning af densamma ha vi redan visat.

Fröken Oselios gästspel här för närvarande ha vi att omnämna på en annan plats i denna tidning. Det porträtt vi här meddela har förut varit synligt i Ny Illustreret Tidende från hennes födelsestad. Från oss begifver sig konstnärinnan till Finland, Ryssland och Tyskland, och vi behöfva ej försäkra henne, att vi med intresse skola följa henne på denna tournée, som med all säkerhet skall bereda henne samma framgångar, hvilka hittills be-tecknat hennes konstnärsbana.

H.

August Södermans manus-kriptsamling.

Anteckningar af A. L.

23. Två nummer musik till Schillers Fiesco, 1864. — 28. Sörgmarsch med Kyrie ur Fiesco. Clavér. — 29. Festmarsch i skizz till Fiesco. I samlingen finnes fullständigt partitur till Södermans inlägg i Fiesco »efter nya uppsättningen den 26 januari 1865» — såsom titelbladet upplyser. Dessa inlägg äro tre nummer i sista akten (till de föregående akterna använda musikstycken äro, att döma efter en medföljande förteckning, af andra kompositörer, såsom Gille, Vollweiler, Ch. Mayer m. fl.) De tre numren äro ett Kyrie för blandad kör med orgel, som sjunges »bakom scenen, som stormklockan börjar, då Leonora fattar svärdet» — enligt bifogade anteckningar; vidare en Triumfmarsch för 4 kornetter, 2 trumpeter, 2 valdhorn, 4 basuner, bastuba, 3 små trummor, bastrumma och tallrikar, »begynnes bakom scenen, då Fiesco nedstötter Leonora, derefter fortsättes den på scenen tills alla intagit sina platser;» slutligen en Sörgmarsch med koral, börjande vid Fiescos replik »En furste sådan Europa ännu icke skådat» — enligt en inliggande scenanvisning, tydligen skriven af L. Josephsons hand. Kyriet, som är undertecknad »27 dec. 1864»,

är rätt långt, fugeradt och mycket konstnärligt arbetadt, med trångföring i dubbelkanon; genom den valda tonarten (dorisk) och den stränga ålderdomliga stilen har tonsättaren tydligen åsyftat en gammaldags tidsfärg. Af de båda marscherna är triumfmarschen mera indifferent, men sorgmarschen, som har samma besättning plus gonggong, är effektfull och sceniskt välberäknad, afbruten af en liten återklang från Kyrie. Marscherna finnas äfven i pianoskiss, sorgmarschen är i denna form tryckt i »Teater och musik» 1876 nr 10. Båda marscherna inlades i »Coriolanus», som gafs den 29 okt. 1866 och äfven innehåller en nykomponerad marsch, samt mindre inlägg ur »Folkungalek» och »Timon af Athen.»

24. Alfsol. Operafragment i tydlig claverskiss, 2:dra aktens 4 scen. Stockholm 18 aug. 1862. — Ett särdeles präktigt, välklingande och flytande stycke, som ovilkorligen borde framdragas af våra körföreningar och säkert skulle göra sig ypperligt på en konsert, äfven med det blotta pianoackompanjemanget — partitur fins tyvärr icke, men väl instrumentanttydningar. Manskören »Den ed som hvarann ni nu svära» samt duon med kör »Som solen troget kysser fjellen» mellan Alf och Helge, hvilka ingå fostbrödralag, äro mycket ståtliga sater, om än den senare ej är fri från en reminiscens från Wagner (egendomligt nog framträda wagneristiska tendenser hos Söderman egentligen mest i hans fornnordiska stycken, »Harald och Anna», »Alfsol» och Signelill.) Alfsol är en mö, som röfvas af Sigurd Ring, återtages af Alf och Helge och slutligen dör, hvarpå Sigurd af sorg bränner sig på sitt skepp. Enligt benägen uppgift af textförfattaren, Ludvig Josephson, har denne hemtat det på fornsagan grundade ämnet närmast från en diktsamling af C. F. A. Holmström. Af Söderman föreligger ingen vidare komposition än den nyss nämnda fostbrödralagsscenen, daterad 1862; dock behöll han texten ända till 1869, då den genom ett bref från Josephson Mindre teatern ¹²/₄ återfordrades med orden: »Samtidigt önskade jag återfå min 'Alfsol'. Du är ju lika nöjd med den gamla operatexten och jag har andra funderingar med den.» Ännu senare går den igen i ett bref från Josephson ⁸/₂ 70: »Att Arlberg solat med din opera*, kan jag förstå och

* »Esmeralda», en text med väsentligen samma innehåll som Birch-Pfeiffers »Ringaren i Notre Dame.» Arlberg skref två akter deraf, men tröttnade, då Söderman enligt hans uppfattning icke komponerade något derpå. Enkan vill emellertid minnas, att mannen i lifstiden på pianot spelat flere nummer derur för henne. I manuskriptsamlingen fins endast några halfärdiga, korta melodiskisser med öfverskrifter »Esmeralda» och »Quasimodo.» Vi torde återkomma till detta och andra Södermans operaprojekt.

vore frestad — om du sjelf vill — att sända dig en text. — Ville du sjelf ge mig ett älsklingsämne att behandla — så mycket bättre. Tro mig att Alfsol ej vore att förkasta.» Deraf blef emellertid intet. Deremot begärde Söderman att få »ett motiv ur Alfsol» inryckt i »Signelills färd», hvilket äfven Josephson i ett annat bref säger sig hafva verkställt. — På tal om Alfsol må nämnas, att bland Södermans papper hittats ett lustigt plakat af obekant hand, så lydande: »Opra-Compositören och Textbevararen Aug. Söderman. Den förra theaterstyrelsen erbjöd Tit. contanta tusen för en opra och det hjälpte icke. Den nuvarande ber er tömma denna flaska, och hvad ni bär inom er skall utan tvifvel snart se dagens ljus, och för Josephson skall Alfsol gå upp.»

25. Sång för mansröster med tysk text. N:r 1 Die Pilger. N:r 2 Kriegslied. En 3:dje »Fornnordisk Stridshymn» saknas. — Så säger katalogen. Se dock, angående stridshymnen, art. om »Harald och Anna.» De öfriga äro två melodiosa bagateller, daterade »Coblenz zum Marienbildchen bei Depenheuer d. 4—6 august 1869.» På baksidan af »Soldatenlied (icke 'Kriegslied') von August Kopisch» är med blyerts antecknad: »Beror på, om en passande svensk öfversättning kan åstadkommas. Sången är vacker.» Och liksom till svar derpå, är på framsidan tecknad med blått: »Svensk öfversättning finnes hos Abr. Hirsch.» Utan tvifvel afse dessa anteckningar ett ifrågasatt utgifvande, hvilket dock icke veterligen kom till stånd. »Die Pilger» af Wilh. Gleim betecknar icke några andliga pilgrimer, utan »die Pilger treuer Liebe.»

26. — Se 10.

27. Giovanni Battista Pergolesi, dikt af Geibel, för sopran, alt, baryton, orgel och orkester i claverskiss. Sthlm 4 aug. 1862. — Detta sällsamma arbete är till största delen endast ett arrangement af flere satser ur Pergolesis Stabat mater, nämligen Stabat, Quis est homo, Fac ut ardeat, Quando corpus och Amen. Texten skildrar nämligen, hurusom Pergolesi i en kyrka hör detta sitt mästerverk utföras och mellan dess afdelningar uttalar sin tacksägelse mot Gud och ser himmelska visioner. Endast dessa Pergolesis egna episodiska uttalanden äro sålunda Södermans komposition, det öfriga och mesta är trogen afskrift ur Stabat mater och endast instrumenteringen är Södermans verk. Det hela får väl sålunda närmast betraktas som en studie, som han aldrig brydde sig om att utskrifva i partitur.

28, 29. — Se 23.

30. Festmusik till Shakespeares Apoteos. April 1864. Marsch, orkesterpartitur. — Partituret fins

ej i samlingen, endast en flyktig blyerts-skiss. »Shakespeares apoteos» fins i k. operans bibliotek förtecknad bland »epiloger» och uppgifves vara gifven ²³/₄ 1864. Der befintliga stämmor intyga äfven, att Södermans åtgörande inskränker sig till en enda marsch, ganska ståtlig, men ej bland de mera betydande. Besättningen är 4 kornter, 4 horn, 3 basuner, tuba och pukor.

31. Svenska folkvisor och folkdansar, claverskiss. — 92. Nordiska folkvisor och folkdansar, orkesterpartitur i afskrift. — Endast skissen är kvar och deraf framgår, att Söderman först tillämnat långt flere nummer än de åtta, som samlingen slutligen fick, sådan den nu spelas af alla orkestrar och är allmänt bekant. Skisserna innehålla intet datum, men arbetet utkom, arrangeradt för piano af tonsättaren, hos Elkan & Schildknecht 1870 (om jag ej bedrager mig: åtminstone omtalas det flere gånger i bref af Elkan från den tiden).

32. Festmarsch, prydlig claverskiss med främmande stil. Kan ej återfinnas, så vida icke dermed menas den sammandragna skiss af för-målningsmarschen, som omtalades ofvan under nr 13.

(Forts.)

Beethovens och Schuberts sista grafläggning. (forts.)

Talet vid Beethovens graf lydde så: »Anden som skapat det odödliga till de dödliges vederqvickelse, lemnar i det han uppsvingar sig till en högre verld sitt förgängliga hölje liksom en klädnad här på jorden. Och tacksamt nedbädda vi med andaktsfull vördnad dessa kvarlevor i jorden och hålla dem i trogen vård samt ära i de sista lemningsarna af hans förgängliga men-skliga uppenbarelse den snillrike anden och hans oförgängliga arf.

För 61 år sedan en dyster marsdag blef på statsdelen Währings kyrkogård Ludvig van Beethoven begravnen, och vid den afsonnades graf uttalade ordets mästare Heinrich Anschütz de härliga tankar som Sapphos diktare* lagt honom på läpparne, och likt orgel-toner ljöd den profetiska utsagan:

Förlorat honom hafven I icke, I hafven vunnit honom. Ingen lefvande inträder i de odödliges boningar. Det jordiska måste falla till stoft; då först öppna sig deras portar. Honom, som I sörjen, honom se vi nu från detta ögonblick ständande bland alla tidens stormän, ouppnådd för alltid.

Och nu, på denna junidag hafva vi åter hemtat mästarens dödliga lemnin-gar ur hans graf på Währingerkyrko-gården och i ett högtidligt tåg burit dem genom staden, den stad, som han

* Grillparzer, hvars tal utfördes af den berömda skådespelaren Anschütz.

valde till sitt hemvist, och barnbarn och barnbarns barn till dem, bland hvilka han lefvat och vandrat, sänka vördnadsfullt sitt hufvud inför hans lik såsom vore det en konungs.

Här på detta öfverskådliga graffält begravna vi i dag Ludvig van Beetho-ven bredvid Mozarts gravvård, hvilken höljer icke hans ben men väl den för-ödmjukande förebrälsen mot hans sam-tida, att de som mottogo hans mäster-verk ej voro betänkta på att vårda hans aska, och bredvid Frans Schuberts den outtömligt melodirike sonen af denna stad, han som sjelf nära döden med ögonen fulla af tårar och hjertat fullt af sorg en gång stått såsom en lärjunge vid mästarens graf. Här må hvad jordiskt är af Ludvig van Beetho-ven för framtiden finna sin sista hvi-loplats midt ibland tusenden och åter tusenden, hvilka, då de ännu vandrade på jorden fulla af vördnad nämnde hans namn och hvilka hade hans ska-pelser att tacka för de skönaste och ädlaste stunderna i sitt lif.

Och hur enkel än denna hans graf-vård reser sig midt ibland prunkande marmormonumenter, — namnet Beetho-ven pryder dock denna enkla minnes-sten och öfverstrålar dermed alla andra i glans, i prakt och betydenhet.

Och eder, som hängifna åt en och samma känsla, i detta högtidliga ögon-blick här omgifva mig, eder kan jag ej i denna stund bjuda något värdi-gare, något heligare, än då jag till-talar eder med de ord, hvilka hemmet för stora skalder för mer än ett halft sekel sedan upptecknade:

I som här på denna plats ären för-samlade, träden närmare intill denna graf... den som här ligger var en gudaingifven. Ett enda allena efter-traktande, om ett enda vårdande sig, för ett enda uppoffrande sig, så gick denne man genom verlden... Om ännu sinne för helgutenhet i denna splitt-ringens tid finnes till, så låtom oss samlas vid hans graf. Derför hafva ju från urminnes tider skalder, hjeltar, sångare och gudaborne funnits i verl-den, att till dem fattiga förvillade men-niskor och sönderslitna själar skola höja sig upp och tänka på sitt ursprung och sitt mål!'

Detta tal väckte ett allmänt bifall. Nu tackade d:r v. Billing, vice presi-dent för Musikvännernas sällskap sta-den Wien för denna hedersgraf åt Beethoven och öfverlemnade högtidligen den af sällskapet upprättade gravvår-den åt kommunen Wiens omvårdnad. Sedan vice borgmästaren d:r Prix tackat Musikvännernas sällskap för dess rast-lösa bemödanden och uttalat den öfver-tygelsen att den gudaborne konstnärens hedersgraf nu för alla tider skulle blifva bevarad, uppstämde kören Beethovens »Die Ehre Gottes aus der Natur» och kistan nedsänktes i grafven, hvars bot-ten snart var fylld med blommor och jord.

Wiens befolkning i sin helhet, icke blott den bildade delen, mottog begrafningståget med vördnad, och om än denna begrafning ej kan jämföras med den första 1827, vid hvilken hundra tusen människor följde den store mästaren på hans färd till grafven, om äfven denna dystra men högtidliga ståt fattades, hvarmed berömda samtida begrafvas, om också representanter för de andra konsterna alldeles höllo sig undan och ehuruval denne store tonkonstens furste utan musik ledsagades till sin förmodligen allra sista hviloplats — man synes ej ha tänkt på sorgmarschen ur Eroicasymfonien eller assurdur-sonaten — så bar sorgfesten likafullt i sin helhet en värdig karakter, och folkmassan, genom hvilken på de långa gatorna liktåget framskred, hylade med blottadt hufvud och vördnadsfullt allvar den odödliga tonhjelten på hans sista färd. (Forts.)

Bref från Köpenhamn.

Med Carmen tog fröken Oselio sitt farväl af Köpenhamnspubliken, hvilken vid detta tillfälle mer än vanligt bringade konstnärinnan sitt varmaste erkännande af hennes eminenta talang. I denna roll visade sig äfven fröken O:s konstnärskap i sin fördelaktigaste dager, som på ett utmärkt sätt framhöll hennes många och gedigna resurser i såväl dramatiskt som vokalt hänseende. Dock skilde sig hennes uppfattning af partiet väsentligt från den vanliga traditionen. I stället för en mörk, liflig och obändig Carmen fick man nu se en ljus, med en plastik af smygande kattliga rörelser och med en mera reflekterande än af ögonblickets ingifvelser beroende natur, hvori visserligen det demoniska tillbörligen betonades, men hvilka endast i vissa momenter gaf uttryck åt en vild, tygellös lidelse. De olika faserna af denna mångskiftande karakter framhöll fröken O. med den mest minutiösa precision, hvarigenom totalbilden blef något komplicerad och gjorde intrycket af att mera vara en produkt af virtuosmessig öfverläggning än omedelbar inspiration. Om fröken O. sålunda löste sin uppgift mera objektivt än subjektivt låg det dock i hvad hon presterade så mycket af verklig och solid uppfinnning, af smakfull måtta och estetisk finess, att man oemotståndligt från början till slut fängslades af hennes framställning. Mästerligt i sanning var isynnerhet både hennes spel som sångföredrag i sista akten der Carmen kallblodigt trotsar döden för att in i det sista blifva trogen sin kärlek eller passion.

Herrar Lange och Ödmann utförde sina respektive roller, Escamillo och José, förtjenstfullt som alltid och fingo därför äfven sin beskärda del af publikens hyllning. Kostymer och deko-

rationer likasom den sceniska anordningen för öfrigt voro utmärkta, och torde i detta hänseende den kgl. danska scenen äfvensom dess koreografiska konst kunna ställas i nivå med utlandets förnämsta teatrar. Efter fröken O:s gästspel har operarepertoaren fått träda tillbaka för skådespelen. Så har under två eller tre veckor endast gifvits ett par operor af hvilka *Barberaren i Sevilla* uppfördes den 12:te dennes för fullsatt salong. Stämningen var animerad och publiken gaf gång på gång under loppet af stycket sin belåtenhet tillkänna. Den gnistrande kolorit och den sprittande lefnadsfriska ungdomlighet, som genomströmmar hvarje ton i detta Rossinis snilleverk är ju också egnad att elektrisera och hänföra sinnet samt att blidka och försona mycket hvad som brister i den gamla italienska operans nu något allt för föråldrade tendenser. Till dessa hör onekligen den ständiga koncessionen åt det vokala effektsökeriet med sina eviga fioriturer och sin melismatiska sång, hvilken stympar och förstör ordens naturliga accent, äfvensom det allt för suveräna förbiseendet af det dramatiska innehållet, hvilket understundom helt och hållet får underordna sig för den musikaliska formen. En motsatt princip har ju å andra sidan Wagner drivit allt för långt och låtit det lätta, smidiga och spirituella väsen som utgör den komiska operans lifspuls duka under för bördan af en allt för tung och massiv orchesterapparats oviga rörelser som t. ex. i Mästersångarne. Må vi med vördnad och beundran se upp till den höjd Wagner bragt det tragiska och seriösa, men föga har hans reform förbättrat den musikaliskt dramatiska genre, som skall skildra det mera allmänna, det rent menskliga och mera humoristiska af lifvet i en populärt konstnärlig form. Skall den moderna operetten vara en ersättning för dessa fordringar, då kan man med hänsyn till denna konststart af uppriktigt hjerta och fullaste öfvertygelse instämma med Verdi: »låt oss återgå till det gamla», ty der kan humorn skämta och le utan att vara rå och cynisk och musiken — må vara i en ofullständig form — dock mera verka i enlighet med det evigt sannas princip, med den natur en högre försyn en gång anvisat den (musiken). På grund af dessa anförda skäl kan det vara lätt förklarligt, hvarför en musikalisk publik i våra dagar — trots de påpekade bristerna — med sådan hänförelse omfattar en opera som *Barberaren i Sevilla*. Till hänförelsen öfver nämnda föreställning bidrog naturligtvis ej litet det goda samspel som kom operans utförande till del. Samtliga hufvudroller voro nemligen anförtrödda i goda händer och åt förmågor som voro hvarandra nära nog jemnbördiga i konstnärlig utbildning. Herr Ödmann spelade med pli och

schwung grefve *Almaviva*, ehuru partiet ej tycktes ligga rätt väl för hans stämma och herr Lange var förträfflig som *Don Bazil*, hvilket äfven kan sägas om hr Simonsen som *Figaro*. Fröken Dons var en behaglig *Rosina* och visade sig i denna som i flera andra roller vara en konstnärinna med ovanligt intelligent uppfattning och fulländad skola. *Doktor Bartolo* hade fått sin representant i hr Schram, hvilkens konst skulle kunna förliknas vid en utbrunnen härd, ur hvars aska en och annan glimt förräder den ännu inneboende »gnistan». Gerna såge man dock att den lille fogeln *Phœnix* kunde uppstå förnygrad och visa sig i sin fulla ungdomliga glans, ty då måtte den hafva varit något verkligt gediget och ursprungligt. Hr Schram är nemligen nu en gammal man, som närmar sig 80-talet, och är det därför ej underligt om naturen tar ut sin rätt och låter förmågan trotsa den goda viljan. Detta märkes dock mindre i ifrågavarande roll, ty doktor Bartolo skall ju vara en äldre man fastän med ungdomliga svärmerier och är detta således alldeles i öfverensstämmelse med hr Schrams individualitet. Ehuru hr Schrams existens är betryggad genom en god pension fortfar han ändå att tjenstgöra, just ej till synnerlig fromma för teaterns yngre och mera användbara förmågor. Detta förhållande gaf för några år sedan anledning till en ganska häftig polemik hvarvid teaterns förste kapellmästare och chef gjordes till föremål för orättvisa beskyllningar och hänsynslösa angrepp. Den förres förtjenster, hvilka alltid skola vara höjda öfver allt tvifvel, blefvo derigenom ännu mera uppmärksammade i det han utnämndes till riddare af Dannebrogen och sålunda erhöi en lysande revanche.

* * *

Om konsertsalen är föga att orda. Konserterna hafva varit lika tunnsådda som operorna och någon konsert af mera betydelse var för några dagar sedan endast *Mierzwinski*. Entusiasmen för den höga stämman hade nu dock betydligt svalnat. Det är då bra sant att »publiken är ett barn» om ej precis ett vanartigt så åtminstone ett bra nyckfullt.

Gösta Geijer.

Vår sista musikbilaga för året hoppas vi kunna tillsända våra prenumeranter med nästa nummer af tidningen. Densamma innehåller, för piano: *Canzonetta* af Vict. Holländer, *Jultankar* af Adr. Dahl och *Hambopolska*, upptecknad från ett bondbröllop i Westergötland på 1840-talet, förut icke tryckt; bilagan innehåller derjemte en sång, »*Löft dit hoved, du raske Gut*» af Ika till ord af Bj. Björnson.

Några Geijer-minnen

från hans sista lefnadsår.

I februari 1846 hade Geijer till följd af sjuklighet, nödgats afbryta sina föreläsningar och blef för sitt svåra hjertlidande ordinerad att besöka kurorten Schlangenbad i Nassau, der han ock tillbragte en del af sommaren. Att han oaktadt sin sjuklighet ännu då hade sin fulla själskraft i behåll intygar det arbete af honom, hvilket der såg dagen. Om detta talar han i ett bref, som han skref på sin sista födelsedag, och vi kunna ej neka oss att derur lemna några utdrag, hvarigenom han så klart belyser sig själf. »Ser jag tillbaka på min lefnad», säger han, »så kan jag ej annat än innerligen tacka Gud för allt det goda han beskärmt mig. Det är ett inre sammanhang i mina öden, som allt mera för mig klarnar, och i hvilket det är mig tillåtet att vörda den faderliga Försynen . . . Det ligger en grundtänka i min hela lefnad, som allt tydligare träder fram och som ej är mitt verk; ty den har ledt mig och fört mig allt intill denna dag. Skulle jag gifva den ett namn, så är den ingen annan än den så mycket omtvistade *personlighetsprincipen*, hvars profet jag nästan mot min vilja blifvit . . . Det blifver mig klart att hvad jag literärt, politiskt och religiöst har fäktat för är denna min innersta personlighet och dess rätt i bästa mening. Hvad jag i detta afseende har i allmänhet haft att säga finnes sammanfattadt i en liten tysk skrift: 'Auch ein Wort über die religiöse Frage der Zeit'. Den innehåller i politiskt, filosofiskt och religiöst hänseende mitt sista ord. Du vet att jag ofta sagt, det jag ännu ej känt slutet på mig. Jag tror mig nu ha hunnit dit och tänker på min bana som på en slutad mission, i hvilken jag med förbundna ögon blifvit ledd af en vänlig genius».

Men vi återvända från detta märkliga arbete och hans eget yttrande derom, till honom själf och han sista sommar. Efter besöket i Schlangenbad anlände Geijer med de sina till Leipzig d. 18 juli och sammanträffade här med Jakob Axel Josephson. Vi vilja låta honom skildra Geijer från denna tid och deras vistelse i Tyskland*.

»Nu äro de här», skrifver han, »och ämna stanna här ett par dagar: det blir för mig glädjens dagar . . . Den gamle herrlige akademiske läraren och vännen har åldrats — men samma kärleksfulla deltagande och samma ädelt glada hjerta tilltala så vederqvickande och glädjande. Hans fru är den skönast äldriga fru jag vet . . . Mlle Agnes är lik sig, behaglig, älskvärd och glad, en bland de mest bildade flickor jag känner och nu dertill Adolf Hamiltons lyckliga fästmö. Han sy-

ster fröken Eva är med på resan, en vänlig och säkert ganska ädel själ, ty så är ju brodern . . . Det hvilat öfver hela fyrtalet en himmel af trefnad, under hvilken det ej kan vara annat än uppfriskande för mig att några dagar vistas.» — Den 20 juli tillbragte Josephson, såsom han skrifver, tillsammans med Geijers nästan hela dagen i Mendelssohns sällskap. »Mendelssohn var utmärkt artig och outröttlig i att spela. Först spelade han Mozarts klaversonate i A-moll sedan mycket af Bach, och så spelt som man någonsin kan föreställa sig det bäst. På aftonen kom David och klarinett. Landgraf och då spelade han med dem Mozarts trio i Ess-dur. Härefter sjöng Agnes några sånger af sin far och Lindblad . . . Mendelssohn spelade flere af sina Lieder ohne worte. Mästaren är för mig en hänförande natur både med och utom instrumentet. — Det icke minst roliga var att se farbror Geijers intryck och värme vid allt hvad han denna dag fick höra — det var säkert en skön dag för honom, hvars varma hjerta så förstår det sköna . . .» Jag känner inga personliga storheter som så mäktigt förmå draga mig till sig. Och de äro också båda herrliga män, om ock den egendomliga genialiteten hos den svenske är större än hos Mendelssohn.» Geijer reste sedan till Dresden, der Josephson sammanträffade med dem, hvarpå han följde dem till Leipzig, derifrån de anträdde hemresan.

Geijer hade återkommit till fäderneslandet och gästade sedan under några veckor tillika med sin hustru och dotter i deras följeslagarinnas, i dotterns blifvande svärföräldrars hem, det natursköna Hösäter på norra sluttningen af Kinnekulle. Jag hade såsom ung scholaris tillfälle att under flere somrar vistas här för att studera tillsammans med husets yngre söner och har i lifligt minne den Geijerska familjens besök derstädes. Det Hamiltonska huset var ett fint aristokratiskt hus fastän med enkla lefnadsvanor och den gamle liflige grefven jemte hans älskvärda grefvinna, förstodo att göra hemmet angenämt. Af husets båda äldsta söner var den äldste, Agnes Geijers trolofvade, filosofie magister, den andre löjtnant och ännu boende i hemmet; fröken Eva, husets enda dotter, som här ofvan omtalats, var en högst intagande personlighet, till hvilken jag särskildt såg upp med stor beundran för hennes stora talang som pianist och af hvars spel jag njöt i fulla drag vare sig det var med Mendelssohn och Beethoven, Chopin eller Liszt hon lockade mig till salongen från de ystra pojklekarne i trädgården.

Jag ser ännu framför mig det stora vackra rummet en trappa upp med den präktiga flygeln mellan fönsterna åt gården och soffan vid väggen bakom den

spelande, grupperna af möbler i rummet och blommorna i fönstren; och förmaken bredvid salongen med den härliga utsigten öfver alunbruket ett stycke bort med dess röda rykande skifferbackar och öfver skogen i bakgrunden till Wenerns majestätiska yta, åt höger begränsad vid horisonten af Bromö och närmare af holmar och uddar, öfver hvilka i fjerran skönjdes Mariestads och Lexbergs kyrktorn. Det var i detta hem Geijer skulle hvila ut efter sin tyska resa, och det skulle säkert ha varit honom ostördt angenämt, omgifven som han var af de sina och föremål för all möjlig uppmärksamhet och vänlighet, om hans helsotillstånd varit bättre. Man såg honom nu ofta tyst och sluten. Ett bevis på hans tankspriddhet fick jag en dag erfara. Han lemnade mig en förmiddag några blyertspennor att formera, och jag var ej litet stolt öfver det uppdraget. Jag gjorde naturligtvis mitt bästa och återlemnade dem till honom straxt derefter. Vid middagen återfordrade han sina pennor och kunde ej erinra sig att han fått dem. Efter en stund gick han in i sitt rum innanför matsalen, och utkommen derifrån vände han sig till mig och tackade vänligt för pennorna, som kommit till rätta; han hade bytt om rock för middagstoletten och fann dem nu i den rock han förut haft på sig. Denna lilla blyertshistoria visar också att Geijer äfven här hade något arbete för händer vare sig af litterärt eller musikaliskt slag.

Under familjen Geijers vistelse på Hösäter gjordes der mycket musik. Fröken Agnes var äfven en god pianist och utmärkt sängerska. Icke i bravurstilen, men hon sjöng med fånglande behag och hennes föredrag af faderens sånger var öfverträffligt. Och hvad det tjugade mig. Jag hörde ju från mitt musikaliska fädernhem flere af Geijers sånger och hade som helt ung trallat på »Hoppa, dansa, dockor ansa» af hjertans lust.

En musikdag der har i synnerhet fäst sig i mitt minne. På eftermiddagen ankom egaren af Trollmen på Kinnekulle, löjtnant Wideberg (sängerskan Hilda W:s fader) och hade med sig en tysk violinvirtuos Kiesewetter,* och nu blef det musik af hela eftermiddagen med solosång och pianospel och duetter för piano och violin. Det föresväfvar mig att då af den tyske konstnären och fröken Geijer äfven spelades en duett för piano och violin af Geijer, och vi hafva sett att en sådan också finnes. Gubben Geijer hade tagit plats i soffan bakom pianot och hade synbarligen en angenäm afton.

De båda främmande herrarne reste straxt efter soupén och man samlade sig derpå som vanligt i salongen. Som-

* Ur N. P. Ödmans »Ur en svensk tonsättares lif.»

* Georg Kiesewetter; han konserterade sedan på Kgl. teatern i Stockholm i nov. 1846 och i april året derpå i De la Croix's salong.

marqvällen var härlig och månen trängde med sitt ljus mellan trädens löfverk in i salongen. Geijer hade åter intagit soffan vid pianot och tycktes småningom slumra till. De öfriga drogo sig sakta in i förmaket, från hvars fönster man nu fick beundra det sköna landskapet i mystisk-romantisk månbelysning. Alla höllo sig mycket tysta för att icke störa den gamla slumrarn i salongen. Plötsligen får man höra toner sakta ljuda från flygeln. Geijer hade vaknat; finnande sig ensam och ostörd lockade honom instrumentet med oemotståndlig makt. Det blef ännu tystare i förmaket. Men Geijer spelade, och från några stilla ackord växte hans fantasier i kraft och väldighet, det lågade ännu en ungdomlig eld i denna själ, hvars kroppshyddade re'n var bruten, och ett svall af härliga toner, burna af hans snille och framlockade af hans händer brusade länge genom de tysta gemakerna till dess tonernas vågor slutligen småningom dogo bort och allt blef tyst. Geijer satt ännu kvar vid pianot med hufvudet nedlutadt, då den sena timmen manade till uppbrott och kallade till nattens hvila. — Detta var Geijers sista sommar. Då nästa års majsol strålade fanns han ej mer bland de lefvandes antal.

F. H.

Musikpressen.

På Abraham Lundquists förlag har nyligen utgifvits:

För piano-solo:

- Tschaikowsky: *Romance*, op. 5., dédiée a Mademoiselle Desirée Artot. Pris 1 kr.
 Smith, Sidney: *Scene de Ballet* (af Ch. de Beriot), transcrit p. piano. Op. 210. Pris 1 kr. 50 öre.
 Smith, Sidney: *Chanson russe*, romance. Op. 31. Pris 1 kr.
 Moberg, Anna: *Längtan till våren*, fantasi. Pris 1 kr.
 Henneberg, Paul: *Adjutant-Marsch*, tillägnad kapten Fredr. Gillis Treffenberg. Pr. 75 öre.
 Waldmann, Ludolf: *Den lille Fiskerpige*. Pr. 50 öre.
 Fröhner, Max: *Meck-Meck-Marsch*. Minne fr. Kristianstad. Pris 50 öre.
 Waldteufel, Emil: *Près de toi!* Vals. Op. 193. Pris 1 kr.

För solo-sång med piano:

- Genser, Alfred: *Tre sånger* (»Vårtoner», »Fråga», »Sången»). Pris 1 kr. 50 öre.
 Genser, Alfred: *Kyrkklockorna* (Bassisten N:o 17), *Längtan* (Bassisten N:o 18) à 50 öre.
 Hallström, Ivar: *Recit och Aria ur »Neaga»* (Vlads sång i 2:dra akten »På tjugu år har mycket ändrat sig»). — Bassångarens repertoar N:o 18). Pris 1 kr.
 Tosti: *Ninon* (Saml. italienska sonetter N:o 6). Med fransk och svensk text. Pris 1 kr.
 Meyerbeer: *Pagens Aria ur »Hugenotterna»* (Saml. Valda sånger för en röst N:o 45). Pris 1 kr.
 Marie Antoinette: »Det är min vän». Romans (samma samling N:o 46). Pris 1 kr.
 Donizetti: *Romance ur »Regementets dotter»* (»Vi skiljas åt, I kära trogna vänner»; samma saml. N:o 47). Pris 75 öre.

- Lörh, F. N.: »*Långt ut på haf*» (samma saml. N:o 48). Pris 1 kr.
 Sullivan, Arthur: »*För evig tid*» (samma saml. N:o 49). Pris 1 kr.

För 2 flöjter eller flöjt och violin:

- Kreith, C: *Tre duetter*, redigerade af Louis Müller (Bihang till Müllers Flöjtskola). Hvarje duett innehåller: Allegro, Romans, Menuett, Rondo. Pris 2 kr 50 öre.

Från Carl Johnns musikhandel har utkommit för piano-solo:

- Brink, Gustaf: *Barcarolle*, tillägnad fru Alice Heyman. Pris 1 kr.
 Jensen, Chr.: *Lilleputterne*, 4 lette Danse (Silvana-vals, Tommeliden-polka, Tommelise polka-mazurka, Guf-Guf-galop). Pris 75 öre.
 Hauschild, Carl: *Frohsinn*. Defileringsmarsch. Pris 50 öre.
 Strauss, Joh.: *Donauymfen*. Vals ur operetten »Simplicius». Pris 1 kr.
 Heland, F. von: *Fransäs* ur operetten »Rekryten». Pris 75 öre.
 Hagström, N.: *Sånglära för Folkskolor och Allmänna Läröverkens lägre klasser*. Första kursen. 2:dra uppl. Pris 1 kr. (Borås, Wilh. Hagström).

Af de ofvannämnda pianosakerna äro Tschaiakowskys Romans och Brinks Barcarolle att rekommendera för pianister med mera utbildad smak och färdighet. Den bekante engelske pianisten Sidney Smiths transkriptioner äro välbekanta från violinistkonserterna, der både Beriot's »Scene de Ballet» och Wieniawskis »Airs russes» ofta förekomma. Jensens »Lilleputter» innehålla små nätta danser för nybörjare likasom Waldmanns »Fiskerpige» också kan vara värd att försökas af unga elever. Af sångerna fästa vi oss särskildt vid den engelske komponisten Sullivans, af hvilken talrika sånger ej många äro bekanta hos oss; den här förekommande är med sitt eleganta ackompagnement ett tacksamt salongsstycke. På sid. 3, tredje takten står ett fiss, hvars kors bör utbytas mot ett dubbelkors, såsom synes i ackompagnementet. Bland den oss förut obekante komponisten Gensers sånger sätta vi »Kyrkklockorna» främst; Tostis italienska stil är bekant likasom de här uppräknade operasångerna. Af särskildt intresse är Marie Antoinettes enkla romance. Kreiths duetter förtjena att uppmärksammas af våra flöjtspelare.

Hagströms Sånglära synes vara praktiskt affattad. Bilderna som skola visa munställningen för de särskilda vokallerna torde emellertid vara öfverflödiga och kanske rent af vilseledande, då försöket med tillämpningen här vid lag säkert utfaller högst olika och bilderna svårligen lemna någon säker ledning. Vokalernas rätta uttal skola uppfattas och inöfvas genom örats icke genom ögats hjälp.

Breitkopf & Härtel, den ansedda musikförlagsfirman i Leipzig, har tillsändt oss ett profhäfte af en ny upplaga af Beethovens verk, »kritiskt

genomsedd fullständig upplaga för undervisning och praktiskt bruk (orkestern ersatt med piano)». Priset för hvarje häfte om 7—8 folioark är 1 mark, och utstyrseln den yppersta. Requisitioner å samlingen eller dess grupper ske genom hvarje musik- och bokhandel. Första häftet om 32 sidor prydes af det finaste Beethoven-porträtt i koppargravyr och innehåller 16 af hans Schottische Lieder. Den fullständiga upplagan, tillökad med 46 nyfunna och af Euseb. Mandyczewski utgifna verk af Beethoven, indelas i grupperna A. Sång- och pianomusik (100 häften) och B. Kammarmusik (50 dubbelhäften). *Sångverken* innefatta: Band I. 132 Volkslieder; II. 107 Lieder u. Gesänge; III. Kirchenmusik; IV. Dramatische Werke; V. Kantaten und Gesänge. *Pianoverken*: Band VI. Gesammelte Werke für Klavier (2- och 4-händ.); VII. Sonaten (1—38, i 2 afdeln.); VIII. Variationen (1—21); IX. Koncerte (i 2 afdeln.); *Orkesterwerke* (för piano): Band X. Gesammelte orkesterwerke; XI. Symphonien (1—9, i 2 afdeln.); XII. Ouverturen (1—11). *Kammarmusik*: Band XIII. Septett, Sextett, Quintette für Streichinstrumente; XIV. Streichquartette (1—17, i 4 afdeln.); XV. Streichtrios (1—6); XVI. Kammermusik für Blasinstrumente; XVII. Klavierquintette und quartette; XVIII. Klaviertrios (i 3 afdeln.); XIX. Werke für Klavier u. Violoncell; XX. Werke für Klavier u. Violine (i 2 afdeln.). — Subskription gäller för hela samlingen eller en af grupperna A och B; ej för mindre grupper. Af sång- och pianomusiken utkommer ett häfte i veckan, af kammarmusikens dubbelhäften ett eller två i månaden. Den af mer än 300 häften bestående samlingen anses vara fullständigt utgifven till hösten 1891. Till nästa jul skola 1 band sångmusik, 1 d:o pianomusik och 1 d:o kammarmusik vara utgifna.

Wilh. Hansens musikförlag i Köpenhamn har utsändt i kommission:

Bornholmske melodier, tillägnade fru Michella Erichsen, samlade af Fr. Brun. Operasångaren Brun har af dessa 16 melodier upptecknat de flesta efter muntligt föredrag. Såsom nordiska folksånger äro de af rätt stort intresse.

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. Nov. 2 Weber: *Oberon* (Rezia, fru Östberg), 3, 5, 8, Délibes: *Kungen har sagt det* (Javette, markisinnan, Philomèle, Chimène, Agathe, Angelique, markiserna de Flarambole och de la Bluette: fröken Ek, fru Strandberg, fröken Klemming, fru Edling, Sterky, Blomberg, frkn. Karlsohn, Pettersson; markis de Moncontour, balletmäst. Miton, Benoit, baron Merlussac, finansiern Gautry: hrr Janson, Ohlsson, Linden, Dorff, Grafström) — 4, 7 Gounod: *Romeo och Julia* — 9 Thomas: *Mignon* (Lotha-

rio: hr Nygren, 1:a ggn) — 10 2:a *Symfoni-konserten* 1) Lange-Müller: *Alhambra*, orkestersuite op. 8 (Myrtengården; Sändebudens sal; Abencerragernas sal; Lejongården; Lindarajas trädgård) — 2 Neruda, Franz: *Konsertstycke* för violoncell med orkester op. 59 — 3) Söderman, A.: *Offertorium*, ur C-molls-messan, för orkester — 4) Neruda: *Romans* och *mazurka*, (liksom n:o 2 utförda af komponisten) — 5) Beethoven: *Symfoni* n:o 1, C-dur — 11 Boito: *Mefistofeles* — 12 Gounod: *Faust* (Margareta, Valentin: frkn Ek, hr Lundqvist) — 14 Bizet: *Carmen* (Carmen, frkn Oselio, 1:a gäst-upptr., Escamillo, hr Lejdström) — 15 Auber: *Kronjuvelerna*.

Vasa-Teatern. Nov. 1—11, 13—15 Offenbach: *Pariserlif*.

Södra Teatern. Nov. 1—15 Offenbach: *Orpheus i underjorden*.

Musikal. Akademien. Nov. 13 Fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds konsert (bitr: fröken Wolff, hr Lejdström, Lundmark, Sjögren, Fexer).

Reprisen af Délibes »Kungen har sagt det» rönt ej den framgång man kunnat vänta, och efter endast tre representationer har den blifvit skjuten åt sidan. Man hade dock trott att, med den folkmängd hufvustaden nu eger, denna repris efter tio år skulle kunnat locka åtminstone dubbelt så många fulla hus af teaterbesökare, som hade intresse af att såväl understödja ett förtjenstfullt företag, som att återhöra eller göra ny bekantskap med ett af den nyare franska komiska operans bästa verk, ty som sådan är operan erkänd till och med i Tyskland. Musiken i operan är full af vackra melodier och skrifven med fransk esprit, och libretton bör äfven kunna tagas till godo såsom en i många stycken rätt rolig och underhållande satir i Molières stil. Utförandet här var också i allmänhet acceptabelt. Hr Janzon och Ohlsson gjorde sina komiska roller lika lyckade som förut, om än den förres röst nu icke besitter samma friskhet som förr, markisens döttrar och de små förälskade markiserna bjödo både på ögon- och öronfägnad och de gamla komiska friarne voro rätt lustiga, likasom den gamla markisinnan. Hufvudrollerna kunde emellertid ha haft bättre framställare. Fröken Ek är en till röst och natur alltför vek bondpiga och hr Lindens bondmarkis alltför mycket kavaljer, hvarjemte hans röst icke lämpar sig för partiet. Fröken Eks sång förtjenar emellertid allt erkännande. Måhända skulle operan kunna återgifvas med t. ex. hr Lundmark och fröken Klemming i hufvudrollerna ehuru man då skulle gå miste om hennes briljanta sång i Philomèles parti. Det vore sannerligen skada om den qvicka och musikaliskt vackra operan nu skulle komma att nedläggas; en rolldublering eller annan rollfördelning kunde ju ej skada och kanske ledde till bättre resultat.

Fröken Oselio har nu, till allmän tillfredsställelse, låtit höra sig på sitt rätta fält: operascenen, hittills endast

i »Carmen», men man har förhoppning att snart få höra henne i »Mefistopheles» Hennes orginiella och alltigenom konsekvent framställda Carmen betraktas med mer eller mindre gillande. Man kunde fordra af den obändiga ziguener-skan fabriksflickan, som så godt som gör sin entré i operan med att ställa till slagsmål, mera passion och förmåga af en djupare om också flyktig lidelse, hvarförutom José förhållande till henne ej finner nog förklaring, och hvarigenom rollens karaktär vinner mera omvexling. Fröken Oselio framhåller endast ytligheten hos Carmen och gör förhållandet till José endast till en lek med hans känslor, hvilka likväl borde väckas och näras genom en mera fängslande framställning till förklaring af hennes makt öfver alla hennes tillbedjare, hvilken makt ej blott kan vara en en troll-doms och ej kan på alla håll utövas med hjälp af det raffinerade koketteri, som hon nedlägger i rollen. Fröken Oselio hade dock många odisputabelt anslående pointer, hvaribland vi endast nämna dansscenen och slutscenen. Hennes utförande af sångpartiet är öfver allt beröm och skänkte en stor och oblandad njutning. På publikens erkännande rönt hon flera prof genom inropningar och buketter. Vi ega ej utrymme att ingå i närmare detaljer af hennes Carmen-framställning; operan för öfrigt med dess rollesättning, äfven herr Lejdströms Escamillo, ha vi förut tagit i betraktande.

Senaste symfonikonserten egde särskildt intresse derigenom att vid densamma biträdde två tonsättare från Köpenhamn, den här förut bekante violoncellisten Franz Neruda och komponisten Lange-Müller, af hvilka den först nämnde spelade ett konsertstycke med orkester och mindre kompositioner för sitt instrument, allt egna kompositioner, och den senare utförde en sin egen orkestersuite som inledde konserten. Lange-Müllers *Alhambra-suite*, ursprungligen satt för piano, bär opus-talet 8 och är sålunda ett ungdomsarbete, men talangfullt utarbetadt med vackra melodier och god orkestral klangverkan, utan det harmoniska effektsökeri eller den öfverlastning i instrumentering, som ofta spåras i nutidens orkesterverk. Komponisten står här närmare de danska än de tyska föredömena. För att vara programmusik syntes oss likväl de olika taflorna icke utförda med nog klara färger, men ännu för de särskilda tonmålningarne gaf ej heller tillfälle till någon synnerligt utpreglad karaktäristik. Bästa intrycket lemnade »Abencerragernas sal». Franz Nerudas konsertstycke röjde den gedigne komponisten, och utförandet af violoncellpartiet var mästarens. En så på en gång fyllig och varm, poetisk ton, som hr Neruda framlockar ur sitt instrument, hör till sällsyntheterna, och i det nämnda stycket liksom de mindre, bekanta från hans förra besök härstädes, gaf han intressanta prof på sin

förmåga som komponist; också framkallade de ett intensivt bifall, som föranledde ett extranummer. Södermans väl bekanta offertorium och Beethovens första, liffiga symfoni, konsertens slutnummer, utgjorde de öfriga numren på programmet, som i sin helhet utfördes under hr Nordquist ledning med vanlig säkerhet och finess och hvars alla nummer åhördes af den fullsatta salongen med stort intresse.

Fröken Sigrid Carlh. Gyllensköld hade att glädja sig åt en talrik och erkänsam publik och hedrades på sin konsert med konungens och prins Carls närvaro. Fröken G. hade å sitt program tonsättare af så olika karaktär som Bach, Mendelssohn Chopin, Moszkowski, och gaf en tillfredsställande tolkning åt dem alla. Särskildt framstod konsertgivarinnan med sitt vackra anslag, sitt både klara och kraftiga spel samt sin goda teknik, och de studier hon nu går att fortsätta i Wien komma helt visst att komplettera hvad som ännu återstår af mångsidig uppfattning och värma i föredraget. Fröken G. biträdde af fröken Wolff, som sjöng ett par väl skrifna sånger af Emil Sjögren, och herr Lundmark, som utom den vackra romansen ur »Lalla Rookh» med fröken Wolff sjöng Amneris' och Radames' stora duett ur »Aida», hvarjemte hr Lejdström med varmt uttryck föredrog sången till Aftonstjernen ur »Tannhäuser». Hr Fexer biträdde som ackompagantör.

Från in- och utlandet.

Kungl. Operan Wagners »Lohengrin» kommer med snaraste upp på scenen. Man repeterar för öfrigt Beethovens härliga »Fidelio», hvari fru Östberg utför titelrollen; äfvenså äro under inöfning »Hvita frun», »Trollflöjten» och »Den Stumma», hvari tenoren hr. Hagman debuterar som Masaniello.

Södra teatern förbereder till upptagande »Mjölmarvargen», opera buffa i 1 akt af Ivar Hallström. I detta stycke kommer Victor Dahlgren, vår bekante f. d. operasångare och lyckade komiker att utföra sin gamla glansroll, mjölnardrängen Fargeau.

Den nye mikadon, operett i 3 akter med musik af Arthur Sullivan m. fl. blir Vasateaterns nästa nyhet. Uppsättningen blir lysande i stil med handlingen, som försiggår i Japan. Dräktarna förfärdigas efter mönster, tagna från sådana som hemkommit med Vanadis efter dess senaste verldsomsegling.

Maria Kyrkokör, fördelaktigt känd genom sin föregående verksamhet och odling af den kyrkliga sången, har under sin nitiske dirigent hr Hugo Lindqvist åter börjat sina repetitioner till de stundande helgerna, och särskildt

lära flere engelska kyrkosånger ha förvärfvats, som i öfversättning komma att användas.

Fröken Amalia Riego, väl bekant såsom en af våra förnämsta sångartister, och som för närvarande verkar här som sånglärarinna, gifver en konsert i Musikaliska akademien d. 22 d:s, biträdd af prof. Ivar Hallström, hrr Salomon Smith och Oscar Lejdström samt en kör af damer och herrar ur societeten under ledning af d:r V. Svedbom.

Andra och sista trio-soarén af fru Alie Lindberg-Larsén samt hrr Zetterqvist och Bach eger rum d. 20:de i Vetenskapsakademiens sal, hvarvid utföres Trio n:o 2 B-dur af Mozart, Sonat op. 96 G-dur af Beethoven och Trio op. 18, F-dur af Saint-Saëns.

En större konsertmatiné förberedes till söndagen d. 25 d:s, troligen i Sveasalen. Vid denna medverka bl. a. operasångarne C. F. Lundqvist och Max Strandberg samt hr Sal. Smith och medlemmar af de sångföreningar, som stått under framlidne dir. Aug. Edgrens ledning. Behållningen af kon-

serten skall användas till betäckande af den gäld, som den afidne efterlemn timer och denna musikställning är sålunda en vänskapsgård åt den bortgångne af hans många vänner.

Sten Sture är namnet på ett nytt körverk med deklamation, hvilket idagarne afslutats af kapellmästare A. Hallén. Dikten, författad af »Styrbjörn Starkes» skald, H. Tigersköld, behandlar Sten Sture d. y:s hemfärd och död på Mälarens is efter slaget vid Bogesund.

Fröken Alma Hultcrantz har, efter hvad vi erfarit, lyckligen anländt till Newyork och efter att ha låtit höra sig derstädes väckt ganska mycken uppmärksamhet för sin sång och präktiga röst. Hon har till och med redan af en impresarie erbjudits engagement för en konserttournée, men sedan hon med mycken välvilja omfattats af vår landsman Theodor Björkstén, såsom bekant nu mera en ansedd sånglärare i Newyork, har hon, ganska välbeträckt, bestämt sig för att tills vidare stanna kvar i denna stad och åtnjuta den un-

dervisning han erbjudit henne samt göra sig mera bekant med språket och förhållandena i Amerika.

Eugen d'Albert, ansedd för nutidens störste och mest geniale pianovirtuos, lär ändligen komma att låta höra sig här. Han är nämligen engagerad af k. operans chef att uppträda å operan härstädes i slutet af året. Konstnären hitväntades, som bekant, för 3 år sedan och Sv. Musiktidsning hade med anledning deraf inrymt hans porträtt, emellertid blef besöket då af sjukdomsanledning inställt.

Paris. Eå Renaissance-teatern har operettnoviteten »La Gardeuse d'Oies», med text af Leterrier och Vanloo, musik af Lacome, blifvet mycket väl emottagen.

Wien. Suppés nyaste operett, »Jagten efter lyckan», med text af Rich. Genée och Zappert, har d. 27 okt. gifvits för första gången på Carlteatern med lysande framgång. Libretton berömmes såsom innehållsrik och roande och musiken är mycket melodirik.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.
Kongl. Myntet.

Albumblad

5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale) af

Adrian Dahl,

finnes att köpa å **Svensk Musiktidsnings expedition**, Hötorget 6, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.

Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmström.

Piano- och Sång-

lektioner erhållas af god beskaffenhet till moderat pris. Närmare upplysning lemnas å Svensk Musiktidsnings byrå, Hötorget 6, 1 tr. upp från Olofsgatan kl. 12—1 midd.

Musikaliska Konstföreningen.

De svenska och norska tonsättare hvilka önska deltaga i täflan för innevarande år, behagade innan nästkommande 1 April 1889 till Föreningens Expedition, Stora Nygatan N:o 12, inlemna sina arbeten, hvarje särskildt sådant försedt med motto och åtföljdt af en förseglad skrifvelse, hvilken bör upptaga så väl det å arbetet befintliga motto, som ock författarens namn.

Stockholm i Oktober 1888.

Styrelsen.

Föreningens fullständiga stadgar erhållas å dess expedition.

Svensk Musiktidsnings Musikalb 1887

inneh. Pianostycken af Em. Sjögren, Stephen Heller, Th. Kirchner, F. H. samt sånger af Gösta Geijer, A. M. Myrberg, A. L. — kan köpas i musik- och bokhandeln samt å tidningens expedition för 1 krona.

Undertecknad gifver fortfarande undervisning i Sång, Dramatik och Plastik om anmälan göres mellan kl. 10—11 f. m. Sturegatan 24.

Signe Hebbe.

INNEHÅLL: Gina Osse'io (med porträtt.) — Aug. Södermans manuskriptsamling af A. L. (forts.) — Beethovens och Schuberts sista grafläggning (forts.) — Bref från Köpenhamn af Gösta Geijer. — Vår sista musikbilaga för året. — Några Geijerminnen från hans sista lefnadsår af F. H. — Musikpressen. — Från Scenen och Konsertsalen. — Från In- och Utlandet. — Annonser.

Prenumeration på och lösnummersförsäljning

af
SVENSK MUSIKTIDNING

i
Cigarr- & Tidningsffären

45 Regeringsgatan 45.

Allm. Telefon 58 57.

Bell Telefon 716.

SVENSK MUSIKTIDNING årgångar 1884, 1885 och 1886 säljas till nedsatt pris af 4 kronor pr årgång, 7 kronor för två årgångar, 10 kronor för alla tre, då kontant likvid med beställning efter noggrann adress sändes direkt till Svensk Musiktidsnings Expedition, Stockholm.